

Yugoslavya Hükûmetile aktedilen iadei mücrimin mukavelesinin tasdikına dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 2/I/1936 - Sayı : 3195)

No.
2878

Kabul tarihi
25 - XII - 1935

BİRİNCİ MADDE — Cümhuriyet Hükûmetimiz ile Yugoslavya Hükûmeti arasında Ankarada 6 haziran 1934 tarihinde akid ve imza edilmiş olan iadei mücrimin mukavelesini kabul ve tasdik kılınmıştır.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun icrasına Adliye ve Hariciye bakanları memurdur.

31 kânunuevvel 1935

MUKAVELF

Türkiye Reisiümhuru

ve

Haşmetlû Yugoslavya Kıralı

Mücrimlerin iadesi meselelerini tanzim ve bu babta bir mukavele akdetmek arzusile murahhasları arak:

Türkiye Reisiümhuru:

Hariciye vekâleti Kâtibi Umumisi, Büyük Elçi Ekselans Menemenli Numan Rifatı,

Haşmetlû Yugoslavya Kıralı :

Ankaradaki Fevkalâde Murahhası ve Orta Elçisi Ekselans Dr. Miroslav Yankovitchi tayin mişlerdir.

Müşarünilehler usulüne muvafık görülen salâhiyetnamelerini tetkik ettikten sonra aşağıdaki husat hakkında uyuşmuşlardır :

Birinci fasıl

İade

Madde — 1

Karşılıklı iade taahhüdü

Yüksek Âkid Taraflar, işbu mukavelede münderiğ şartlar dairesinde vaki olacak taleb üzerine, iszen Devlet namına hakkında takibata teşebbüs veya mahkemeleri tarafmdan mahkûmiyet kararı isren edilmiş olub da istenilen Taraf arazisinde bulunmakta olan her şahsı karşılıklı olarak teslimi taahüd ederler.

Madde — 2

İadeyi müstelzim ahval

3 ve 4 ncü maddelerde derpiş olunan istisnalardan gayri iki Âkid Taraf kanunlarına göre bir sene hürriyetten mahrumiyet cezasını veya daha ağır bir cezayı icab ettirecek efal iadeyi istilzam edecektir.

Mahkûmiyet takdirinde, yukarıdaki şartlardan maada, altı ay hürriyetten mahrumiyet cezasının veya daha ağır bir cezanın tatbiki talep edilecektir.

Yukarıki fıkralarda derpiş olunan şeraitin mevcudiyeti takdirinde cürme teşebbüs veya işti-rak - tahrik ve muavenet dahil olmak üzere - hallerinde de iade yapılacaktır.

Madde — 3

İade taahhüdünün istisnaları

İadede bulunulmayacak ahval :

- 1) Talebin mevzuu olan şahıs istenen Tarafın tebaasından ise;
- 2) İade talebinin mevzuu olan fiil siyasî mahiyeti haiz ise teşebbüs ve işti-rak de dahil olmak üzere hayatı beşere kasd fiili iadeyi istilzam eyler. İşbu hükme göre Devlet Reisine veya ailesi efradına karşı tecavüz iadeyi mucibtir.
- 3) Münhasıran askerî ceza kanunlarının tecziye eylediği bir fiil ise;
- 4) Münhasıran matbuat kanunlarının cezalandırdığı bir fiil ise;
- 5) Münhasıran gümrüklere, vergilere müteallik kanunların veya diğer malî kanunların cezalandır-dığı bir fiil ise,
- 6) Fiil istenilen tarafın toprağında islenmiş ise,
- 7) İadeye müteallik fiilin takibi, istenilen tarafın kanunlarına göre münhasıran o tarafın hakkı kazasına dahil ise;
- 8) Bir ceza prosedürile iadesi istenen şahıs aleyhinde aynı fiile aid muamele bir ilâmla veya di-ğere bir şekil ile intac edilmiş ise;
- 9) Takib ve tecziye hakları, Âkid Taraflardan birinin arazisinde meri mevzuata göre müruru zamana uğramış veya sukut etmiş ise;
- 10) İade talebine müteallik fiil hakkında takibat icrası istenen taraf mevzuatına göre mutazarrır tarafın şikâyet veya müracaatine mütevakıf olup da mutazarrır tarafın takibat talebinde bulun-duğu tesbit edilememiş ise.

Madde — 4

İstenen Devlet arazisinde, talep olunan şahıs aleyhinde aynı fiilden dolayı bir muamele cezaiye cari ise iade talebi reddedilebilir.

Madde — 5

İadenin tecili

İadesi istenmiş olan şahıs, istenen Devlete iade talebinin saiki olan diğer bir fiil işlediğinden do-layı takibata uğramış veya mahkûm edilmiş bir kimse ise buna aid prosedür katî surette hitama erinceye kadar ve mahkûmiyet halinde cezasını çekinceye veya affa uğrayıncaya kadar iade keyfi-yeti tehir olunabilecektir.

Ancak, yukarıda zikrolunan ahval, iade talebine müteallik kararın tehirine sebep teşkil edeme-yecektir.

Şayed, isteyen taraf kanunlarına göre, taahhur yüzünden müruru zaman veya takibata aid diğer mühim zararlar tevellüd edebilirse muvakkaten teslim edilecektir. Ancak bu teslim mâni hususî

mülâhazat mevcut olmamak ve isteyen taraf arazisinde takibat hitam bulunca müerimin geri verilmesi mecburiyeti bulunmak lâzımdır.

Madde — 6

Muhtelif Devletlerin teaddüd eden iade talepleri

Âkid Taraflardan birince iadesi istenen şahıs hakkında aynı zamanda, diğer bir veya bir kaç Devlet tarafından aynı mahiyette veya bunun gayri olan memnu efalden dolayı iade talebinde bulunmuş ise, tebaasından bulunduğu Devlete teslim edilecektir.

İade edilecek şahıs isteyen taraflardan hiç birinin tebaasından değilse, memnu fiilin arazisinde irtikâb olduğu Devlete muhtelif efali memnua irtikâbı halinde en ağır fiili memnuun işlenmiş olduğu Devlete ve nihayet ağırlığın derecesi müsavi olan efali memnuanın mevzuabans olması halinde de ilk iade talebinde bulunmuş olan Devlete teslim edilecektir.

İşbu hüküm, Âkid Taraflardan birinin, diğer Devletlere karşı, mukaddema vaki olmuş teahhüdâtından hiç birine hâlel getirmez.

Madde — 7

İade edilen şahsın takibi hakkında tahdidat

İade olunan şahıs hassaten iadeye sebebiyet veren efali memnuadan gayri bir fiilden dolayı, teslim edildiği taraf arazisinde, takib ve tecziye ve ahar bir Devlete de iade olunamayacaktır.

İade olunan şahıs, iadeye takaddüm eden efalden dolayı, aşağıdaki hususat hariç olmak üzere, takib veya ahar bir Devlete teslim edilemeyecektir:

1) İade eden tarafın buna bilâhara muvafakati halinde ve işbu mukavele mucibince iadenin yapılması icab ediyorsa bu muvafakatten imtina olunamaz.

2) İade olunan şahıs; eğer, iadeyi istilzam eyleyen suçta müteallik ceza prosedürünün nihai şekilde hitamı gününden, mahkûmiyet halinde cezasını çekib bitirdiği veya tecil ettirdiği günden itibaren bir ay içinde kendisinin teslim edildiği Taraf arazisini yeniden terketmek serbestisinden istifade etmemiş veya o Taraf arazisine müteakiben kendi arzusu ile dönmüş ise.

Madde — 8

İade talebi

İade talebi, diplomasi yolile yapılacaktır.

Bu talebe, ya suçlunun tevkifini âmir bir adli karar veya bir lüzumu muhakeme kararı veya hud bir mahkûmiyet kararı merbut bulunacaktır. Bu vesikanın: vakiaların bir hulâsasını, suçun mahiyet ve ağırlığını ve suçun tavsifi ve tecziyesi hususunda tatbik edilen veya edilebilecek olan kanunî hükümleri ihtiva etmesi lâzımdır. Bu hulâsaya işbu ahkâm metinlerinin de dere veya rabtı iktiza eyler.

Keza mümkün mertebe teslim olunacak şahsın eşkâli ile fotoğraf ve hüviyetini tayine medar olacak bütün mutalar da leffedilmiş bulunacaktır.

Hakkı mülkiyete karşı işlenmiş bir suç mevzuabans olduğu zaman iras olunan veya irasına teşebbüs olunan zararın takribi mikdarı her halde gösterilecektir.

Madde — 9

İzahatı müteehhire

Takibatın mevzuunu teşkil eden suçun, işbu itilâfta derpiş edilib edilmediği meselesinde şüphe hâsıl olduğu takdirde iadeyi isteyen Taraftan izahat talebinde bulunulacak ve ancak verilen izahat bu şüpheleri izale eder mahiyette ise iade vukubulacaktır.

Madde — 10

İadeyi ve muvakkat tevkifi müemmin tedabir

8 nci maddede derpiş olunan evrak da melfuf bulunduğu halde bir iade talebi vukubulur bulmaz, talep karşısında bulunan Devlet, iade talebinin kabili kabul olmadığı daha bidayette görülmedikçe istenen şahsı el altında bulunduracak ve firarına meydan vermiyecek bütün tedbirleri alacaktır.

Müstaceliyet arzeden ahvalde, 8 nci maddenin 2 nci fıkrasında zikrolunan vesikadan birinin mevcudiyetinden bahsile Âkid Taraflardan birinin salâhiyettar makamı diğer Tarafın salâhiyettar bir makamma doğrudan doğruya posta ile veya telgrafla ihbarda bulunduğu takdirde suçlu tevkif olunacaktır. Telgrafla ihbarın, isteyen makamca, yirmi günlük bir müddet içinde teyidi gerektir.

Yukarıki fıkralar ahkâmına tevfikân tevkiyi yapan makam, bunu tahrik eden makamı, tevkif mahallini de göstermek suretile derhal keyfiyetten haberdar edecektir.

Madde — 11

Mevkuf şahsın tahliyesi

Mevkuf şahıs aşağıki ahvalde serbest bırakılacaktır:

1) Yukarıki maddenin birinci fıkrasına tevfikân tevkiyi edilen şahıs hakkındaki iade talebine bir netice verilmemişse;

2) Dokuzuncu madde mucibince istenen izahat iade talebini takib eden altmış günlük müddet içinde kendisinden iade istenen Tarafa vâsıl olmamışsa;

3) Tevkiyi takib eden altmış günlük müddet içinde yukarıki maddenin ikinci fıkrası mucibince ihbar edilmiş olan vesika vâsıl olmamışsa.

Madde — 12

Prosedür netayicinin tebliği

Hakkında takibat icra edilen şahsın teslim olunduğu Âkid Taraf, talep üzerine, diğer Tarafı, ceza prosedürünün nihaî neticesinden, bu husustaki kararın irsali yolile, haberdar eyleyecektir.

Madde — 13

Suçluların transit suretile geçirilmesi

İşbu mukavelenin suçluların iadesine müteallik ahkâmı, ahar bir Devlet tarafından bir tarafı iade edilen bir şahsın, Âkid Taraflardan diğerinin arazisinden, vaki olacak talep ve müsaade üzerine, transit suretile geçmesi hakkında da tatbik edilecektir. Suçlunun sevki, kendisinden talep vuku bulan Taraf memurları marifetile yapılacaktır.

İkinci fasıl**Adli müzaheret**

Madde — 14

Adli müzaheret taahhüdü

Âkid Taraflar kendi toprakları üzerinde biri birlerine karşılıklı olarak cezaî mevadda adli müzaheret ibrazını, bilhassa diğer Taraf makamının tebliğ taleplerine ve aynı zamanda maznunların, şahırlerin ve ehli hibrenin istimar, keşif, araştırma, takib, alât ve delâli cürmiyenin zaptı hakkında

istinabe talebleriyle aşağıki maddelerde zikri geçen istinabe evrakına mütedair taleplerine netice vermeyi taahhüd ederler. Keza cezaî işlere müteallik adli evrak ve eşyayı sürati mümkünle iade edilmek üzere biri birlerine tevdi edeceklerdir.

Kendisinden talep vukubulan makamın ademi salâhiyeti halinde, işbu makam istinabe varakasını resmî yolla kendi Devletin salâhiyettar makamına gönderecek ve aynı zamanda isteyen Tarafı keyfiyetten haberdar eyleyecektir.

Âkid Taraflar makamı arasındaki tebliğ ve istinabe talepleri diploması yolile yapılacaktır.

Her türlü vakit ziyamın ceza prosedürü neticesini ihlâl edebileceği pek ziyade müstaceliyet arzeden ahvalde takibatda bulunan makam, gerek bir suçlunun tevkifi veya hüviyetinin tayini ve gerek araştırma neticesini veya alât ve delâili cürmiyenin zaptını temin için istenen Tarafın salâhiyettar makamını doğrudan doğruya keyfiyetten haberdar edebilecektir.

Kendisinden talep vukubulan Tarafın salâhiyettar makamları yukarıki fıkrada mezkûr hükümlerin birinde derpiş edildiği şekilde takibatta bulunan makamların her talebini derhal intaç edecekler ve bilâhare bu itilâfname hükümlerine göre muamelede bulunacaklardır.

Madde — 15

Adli müzaheret teahhüdünün istisnaları

Âkid Taraflardan birinin mahkemelerinden diğer Taraf tebaası aleyhine sadır olan mahkûmiyet ilâmlarile celb varakaları bunlara tebliğ olunmayacaktır. Keza kendisinden talep vukubulan Taraf tebaasından birinin maznun sıfatile ist'mama müteallik istinabe icra edilemeyeceği gibi işbu mukavele ahkâmı mucibince maznunun iade edilemeyeceği cezaî bir işte vaki olacak tebliğ ve istinabe talebi de mevkii icraya konulamayacaktır.

Kendisinden talep vukubulan Taraf, karar tebliği ve istinabe varakaları hakkındaki imtinamı delâil zikrile isteyen Tarafa müstacelen bildirecektir.

Madde — 16

Diğer taraf arazisinden celb

Cezaî bir davada bir şahidin veya ehlihibrenin şahsen isbatı vücudü lüzumlu veya şayanı arzu görülmüş ise, bunların arazisinde bulunmakta olduğu Tarafın Hükûmeti, diğer Taraf makamının kendilerine bu baktaki müracaatı üzerine, haklarında bir gûna tedabiri inzibatiye tatbik etmeksizin, bunları daveti vakıya icabete sevkedecektir.

Bir şahidin veya ehlihibreden birinin şahsen isbatı vücudu halindeki masraflar daima isteyen Tarafa deruhde olunacak ve gönderilen bu baktaki davetiye, mebalığın tamamını müşir olacaktır.

Bu avans, davete icabet etmek istediklerini bildirdikleri anda, kendilerine verilecektir.

Âkid Taraflardan birinin arazisinden celbolunan ve rızalarile diğer Taraf hâkimlerinin huzuruna çıkan şahid ve ehlihibreden hiç biri, tabiiyetleri ne olursa olsun, ne mütekaddim vukuat ve nakhkûmiyetlerinden dolayı ve ne de şahid ve ehli hibre sıfatile isbatı vücud eyledikleri davanın nevuunu teşkil eden efalde zimethal buldukları bahanesile orada takib ve tevkif olunamayacaklardır. Ancak mahkemece vücudları lüzumlu görülmediğinden itibaren beş gün içinde kendi mataları yüzünden memleketi terketmezlerse bu imtiyazı kaybederler .

Şahid olarak celbedilen şahıs kendisinden talep vukubulan Tarafın arazisinde mahbus ise, mahkemece vücudü lüzumlu görülmediğinden itibaren 48 saat içinde geri verilmek mecburiyeti tahtında nuvakkaten iadesi istenebilecektir. Böyle bir talep mühim esbab mevcut olmadıkça ve bilhassa mahbus bulunan şahıs buna muhalefet etmedikçe reddedilemez.

Madde — 17

Delâli cürmiyenin tevdi

Âkid Taraflar, talep üzerine, bir suçdan husule gelen ve kanaat tesisine hadim olacak eşyay zabt veya müsadere edilmiş olsalar dahi karşılıklı olarak teslimi teahhüd ederler.

Bu gibi mevad bir suçlunun iadesi ve transiti için isteniliyorsa bunlar, mümkün mertebe, iade veya transitin icrası anında tevdi edileceklerdir.

İşbu mevad, iadesi kabul olunub da müttehimin firarı veya ölümü yüzünden iadenin ifası mümkün olamayan ahvalde dahi, iade talebinde bulunan Hükûmete tevdi olunacaktır.

Bu tevdi keyfiyeti, iadeyi kabul eden memlekette maznun tarafından saklanıp veya bırakılıp da bilâhare meydana çıkarılmış olan aynı mahiyetteki mevaddın kâffesine de şamildir.

Kendisinden işbu mevaddın tevdi istenmiş olan Taraf, cinaî bir tahkikat için lüzumlu görüyorsa, bunları muvakkaten alıkoymalıdır.

Üçüncü şahısların bu mevad üzerindeki hakları mahfuz kalacaktır.

Yukarıda zikri geçen mevaddın tevdiini kabul eden Taraf, bunların sürati mümkün ile kendisini geri verilmeleri hakkını mahfuz tutabilir.

Bu halde ve tevdi edilen mevadda bir üçüncü şahsın hukukunun mevcudiyeti halinde, ceza prosedüründe lüzumsuzluğu tebeyyün eder etmez işbu mevaddın bilâbedel geri verilmeleri emrolunacaktır.

Madde — 18

Mahkûmiyet ilâmlarının ve adlî evrak sureti musaddakalarının tebliği

Âkid Taraflar, iki Taraftan birinin mahkemele tarafından diğerinin tebaası aleyhine idar edilmiş olan mahkûmiyet ilâmlarını karşılıklı olarak biri birine tebliğ eylemeyi taahhüd ederler.

Bu tebliğat, mahkûmun mensub olduğu Tarafa, sadır olan ve kaziyei muhkeme halini almış bulunan ilâmların veya bir mahkûmiyet bülteninin gönderilmesi yolile yapılacaktır.

İşbu ilâmlar veya bültenler her üç ayda bir tercümesiz olarak tebliğ edileceklerdir.

Madde — 19

Âkid Taraflardan birinin adlî kuyudat ve evrakı muhafazaya memur makamı ahvali mahsus sada talep üzerine, diğer tarafın makamlarına adlî evrak ve kuyudata müstenid malûmatı meccane vereceklerdir.

Üçüncü fasıl

Aynı zamanda iadeye ve adlî müzaherete kabili tatbik olan ahkâm

Madde — 20

İade, karar tebliği ve istinabe taleplerinin tercüme ve tasdiki

İade taleplerinin, melfuflarının, karar tebliği taleplerinin ve istinabe varakalarının tasdiki meburiyeti yoktur. Ancak bunların, isteyen makamın mühürünü ihtiva eylemeleri lâzımdır. İşbu taleplere veya istinabe evrakına ve bunların melfufatına, istenilen Taraf dilince yazılmamışlarsa bu taraf dilince veya fransızcaya bir tercümesi rabtolunacaktır. Bu tercüme ya resmî olacak veya istenilen Tarafın yeminli bir tercümanı tarafından kaleme alınmış veya tasdik ve imza edilmiş ve resmî mühürle mühürlenmiş bulunacaktır. Bunların bilâhare tasdiklerine lüzum kalmaz.

İade taleplerinin cevablarına, karar tebliğini müsbit veya buna mâni sebebi müşir evraka, istinal

evrakına aid cevaplarla bunların melfufatına ve yine 18 ve 19 ncü maddelere göre vaki olacak tebliğata isteyen Tarafın talebi olmaksızın ve tercüme harçları yatırılmaksızın tercümeleri raptolunmaz.

Madde — 21

İade ve adli müzaheret masarifi

İade veya cezaî mevada müteallik bir diğer adli müzaheret muamelesinin icrasından mütevellid masraflar, hangi Taraf arazisinde vukua gelmişse umumiyetle o Tarafa yüklenecektir.

Ancak ehli hibreye verilen mebalîği ve 16 ncü maddenin son fıkrasında mezkûr eşhasın muvakkaten teslimine ve yine 13 ncü maddede zikrolunan nakliyata müteallik masrafları isteyen Taraf tesviye deecektir. Keza 5 ncü maddede mezkûr muvakkaten teslimine aid masraflar da isteyen Tarafça deruhde lunacaktır.

Dördüncü fasıl

Nihaî ahkâm

Madde — 22

İşbu mukavelename tasdik edilecek ve tasdiknameler sürati mümkününe ile Belgradda teati olunacaktır.

Madde — 23

İşbu mukavelename, tasdiknamelerin teatisinden üç ay sonra meriyete girecek ve işbu günden itibaren altı sene meriyette kalacaktır.

Bu müddetin hitamından altı ay evvel Âkid Taraflardan hiç biri fesih niyetinde olduğunu bildirmezse Âkid Taraflardan biri veya diğeri tarafından feshedildiğinin bildirildiği gündünden itibaren altı ay daha meri olacaktır.

Yukarıki ahkâmı tasdik etmek üzere iki Taraf murahhasları imzalarını ve mühürlerini vazeylemişlerdir.

Ankarada, 6 haziran 1934 tarihinde iki nüsha olarak tanzim olunmuştur.

M. Numan

M. Yankovitch

ümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası	:	26 - XII - 1935 ve 1/242
u kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası	:	31 - XII - 1935 ve 4/1356
u kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların tarih ve sayfa numaraları	:	Cild Sayfa 3 330 7 96,129,166,181,195:198